

บทที่ 1

สภาพทั่วไป

1.1 ประเทศไทย

1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และประชากร

ประเทศไทยตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน ภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับหลายประเทศ ดังนี้

- ทิศเหนือจดประเทศพม่าและประเทศลาว
- ทิศตะวันออกจดประเทศลาวและกัมพูชา
- ทิศใต้จดอ่าวไทยและประเทศมาเลเซีย
- ทิศตะวันตกจดประเทศพม่า ทะเลอันดามันและช่องแคบมะละกา

ทำเลที่ตั้งของประเทศไทย นอกจากสัมพันธ์กับประเทศในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้ว ยังเกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มหมู่เกาะของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย รวมทั้งประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ อีกด้วย

ประเทศไทยมีพื้นที่ประมาณ 513,000 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 4 ภาคคือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลางและตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 ภาคแบ่งออกเป็น 73 จังหวัด มีประชากรทั้งหมดประมาณ 55,017,000 คน (1989) ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทย และสัญชาติไทยร้อยละ 84 , ชาวจีนร้อยละ 12 และอื่น ๆ ร้อยละ 11 (1989) โครงสร้างอายุของประชากรมีดังนี้คือ หมวดอายุที่มีประชากรมากที่สุดคือประชากรที่มีอยู่ในหมวดอายุ 10-14 ปี รองลงมาคือหมวดอายุ 5-9 ปี

สำหรับอัตราส่วนระหว่างประเทศ (Sex ratio) ซึ่งเป็นจำนวนผู้ชายต่อผู้หญิง 100 คน ในพื้นที่ที่หนึ่ง ๆ จากจำนวนประชากรที่แท้จริงได้จากสำมะโนประชากรปี พ.ศ. 2523 นั้น จะเห็นว่าประชากรชายมีจำนวนน้อยกว่าประชากรหญิงเล็กน้อย โดยมีอัตราส่วนระหว่างเพศเป็น 99.1 และ 99.3 ตามลำดับ

1.1.2 ภาษาและศาสนา

ภาษาที่ใช้ในประเทศไทย คือภาษาไทย ภาษามาเลย์ ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ส่วนศาสนาที่ประชาชนชาวไทยนับถือมีอยู่หลายศาสนา ได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนามุสลิม ศาสนาคริสต์ และอื่น ๆ ประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 95 ศาสนามุสลิมร้อยละ 4 และอื่น ๆ ร้อยละ 1

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

1.1.3 ภาวะเศรษฐกิจ

ในช่วงระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2493-2533) เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของประเทศไทยไม่ว่าด้านสังคม ธุรกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ เปลี่ยนจากยุคที่ภาคเกษตรกรรมมีบทบาทเด่นมา เป็นยุคที่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมีบทบาทที่เด่นชัด

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ในปี พ.ศ.2503 รายได้ต่อหัวของประชากร 2,026 บาท เพิ่มเป็น 26,359 บาท ในปี พ.ศ.2531 และประมาณ 29,857 บาทในปี พ.ศ.2532 ในปี พ.ศ.2532 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยนับว่าสูงที่สุดในโลกคือ ประมาณร้อยละ 13.2 (ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, 2533: น.14)

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมาสามารถจำแนกออกได้ดังนี้ :

1) ยุคเกษตรกรรมเป็นหลัก ระหว่างปี พ.ศ.2493-2503 ประชากรร้อยละ 90 ประกอบอาชีพทางการเกษตร สินค้าออกที่สำคัญคือ ข้าว ยางพารา ไม้สัก และดีบุก ที่เคยขายได้ราคาดีและเป็นที่ต้องการของตลาดโลกมีราคาต่ำลงอย่างมาก ในขณะที่ความต้องการสินค้านำเข้ามีราคาสูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาขาดดุลการค้า พ่อค้าเริ่มมีความคิดที่จะผลิตสินค้านำเข้าขึ้นเอง และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรกรรมที่ป้อนส่งออกโดยการตั้งโรงงานแปรรูปเป็นสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรก่อน เพื่อทำให้ขายได้ราคาดีขึ้น ...

ขนาดของประชากรและอัตราการเพิ่มของประชากรไทยระหว่างปี 1911-1980

Population size and rates of growth
(according to censuses 1911-1980 - Thailand)

Date of census	Total population	Increase since prev. census	Year/Months since prev. census	Annual %age of inter-censal increase
1. April 1911	8,226,408			
2. April 1919	9,207,355	940,937	8.0	1.4
15. July 1929	11,506,207	2,298,952	10.3	2.2
23. May 1937	14,464,105	2,957,898	7.8	3.0
23. May 1947	17,442,689	2,978,584	10.0	1.9
25. April 1960	26,257,916	11,467,727	12.11	3.2
1. April 1970	34,397,374	8,139,458	9.11	2.74
1. April 1980	44,824,540	9,429,166	10.0	2.68

Sources : Figures for 1911-1960 from Thomlinson, Ralph. Thailand's Population, Bangkok: Thai Watana Panich Press Company Ltd. 1971; for 1970 and 1980 from National Statistical Office, 1970 Thailand Population and Housing Census, Whole Kingdom, and 1980 Thailand Population and Housing Census, Whole Kingdom.

จำนวนประชากรของประเทศไทย ในปี 1980 แยกตามเพศและกลุ่มอายุ
 Total Population of Thailand 1980, by sex and age group
 (in thousands) (in percentages)

Age group	Total	Males	Females	Total	Males	Females
0-9	11,261	5,751	5,510	25.1	25.8	24.5
10-14	5,904	3,006	2,898	13.2	13.5	12.9
15-19	5,408	2,697	2,712	12.1	12.1	12.1
20-24	4,521	2,240	2,281	10.1	10.0	10.1
25-29	3,554	1,743	1,811	7.9	7.8	8.1
30-44	7,211	3,559	3,651	16.1	15.9	16.2
45-54	3,408	1,672	1,736	7.6	7.5	7.7
55-59	1,112	544	568	2.5	2.4	2.5
60+	2,445	1,116	1,329	5.4	5.0	5.0
Total	44,825	22,328	22,496	100.0	100.0	100.0

Sources : National Statistic Office, 1960 Population Census, Whole Kingdom, Table 3, page 9; 1970 Population and Housing Census, whole Kingdom, Table 4, page 12; and 1980 Population and Housing Census, Whole Kingdom, Table 4, page 2.

รัฐบาลเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามข้อเสนอแนะของธนาคารโลก ได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2502 และได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2504 โดยมีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาประเทศ

2) ยุคเริ่มการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2503-2513 รัฐบาลได้ใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) และแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) ในช่วงทศวรรษนี้ ภาคเกษตรกรรมยังมีบทบาทในโครงสร้างเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก

ในยุคนี้เป็นยุคของคณะปฏิวัติจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพลถนอม กิตติขจร มีการระดมทุน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทดแทนการนำเข้า โดยเน้นการลงทุนในภาคเอกชน ประจวบกับเกิดสงครามอินโดจีน สหรัฐอเมริกาใช้ไทยเป็นฐานทัพ เงินดอลลาร์หลังไหลเข้ามาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญขึ้นในสังคม คือเกิดอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย...

3) ยุคเริ่มสู่การส่งออก ระหว่างปี พ.ศ. 2513-2523 เป็นยุคที่รัฐบาลเน้นนโยบายส่งเสริมการส่งออก สนับสนุนให้ผลิตสินค้าส่งออก ไปขายในต่างประเทศ

ในช่วง พ.ศ. 2516-2517 ระดับราคาสินค้าทั่วโลกรวมทั้งในประเทศไทยสูงขึ้น สินค้าสำคัญ ๆ เช่น น้ำมัน ปุ๋ย กระดาษ อาหาร ฯลฯ ขาดแคลน นอกจากนั้นประเทศไทยยังประสบปัญหาการเมืองทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนเป็นอย่างมาก

รัฐบาลได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) และฉบับที่ 4 (2520-2524) ภาวะเศรษฐกิจดีขึ้น รัฐบาลเน้นความสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

4) ยุคแห่งการก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่หรืออุตสาหกรรมเกษตร ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2533

รัฐบาลมีนโยบายเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมพื้นฐานควบคู่ไปกับนโยบายส่งเสริมการส่งออก และได้เริ่มโครงการที่สำคัญ ๆ เช่น โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Sea Board) และโครงการเช่าเทรินซิปอร์ด (Southern Sea Board) เป็นต้น มีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) และ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

สำหรับแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจของไทย ในทศวรรษหน้าคงเป็นเส้นทางสู่เกษตรอุตสาหกรรม และเป็นการปรับตัวของธุรกิจไทยเข้าสู่ตลาดโลก (ศิริโสภาคย์ บูรพาเดชะ, 2533 :น.14-31)

1.1.4 ภาวะสังคม

สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตเป็นอย่างมาก สิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ การให้ความสำคัญกับเรื่องเศรษฐกิจ ในสมัยก่อนหน้านี้ เศรษฐกิจแม้จะเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง แต่คนไทยโดยทั่วไปก็ยังไม่ให้ความสำคัญมากเหมือนสมัยนี้ เมื่อเวลาผ่านไปมีคนมากขึ้นความจำกัดของทรัพยากรก็มีมากขึ้น และที่สำคัญคือ เริ่มมีการกระตุ้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างจริงจังจึงทำให้บทบาทของเศรษฐกิจในชีวิตคนไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดเศรษฐกิจก็กลายเป็นหัวใจของกิจกรรมต่าง ๆ

ชีวิตครอบครัวในปัจจุบันจึงเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตจะเห็นได้จากหน้าที่ของครอบครัว แต่เดิมครอบครัวต้องทำหน้าที่หลาย ๆ ประการทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สภาพเศรษฐกิจสัมพันธ์กับสภาพสังคม ครอบครัวจึงสามารถที่จะทำหน้าที่พื้นฐานได้อย่างกลมกลืนตามไปด้วย พอถึงสมัยนี้หน้าที่ของครอบครัวเปลี่ยนแปลงตามสภาพการณ์ของบ้านเมือง คือหน้าที่ทางเศรษฐกิจถูกกระตุ้นและส่งเสริมให้มากยิ่งขึ้นจนเป็นเวลาส่วใหญ่ของชีวิตประจำวันไป

สำหรับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวก็เปลี่ยนไปด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากความบีบคั้นของสภาพเศรษฐกิจ แต่เดิมบทบาททางเศรษฐกิจที่จะเป็นหลักที่สามต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะในครอบครัวที่ฐานะค่อนข้างดีภรรยาจะทำหน้าที่แม่บ้านเพียงอย่างเดียว ปัจจุบันความจำเป็นและการแข่งขันด้านเศรษฐกิจทำให้ทั้งพ่อบ้านและแม่บ้านหรือแม่แต่ลูกบ้านต้อง

ออกไปทำมาหากินนอกบ้าน หลายกรณีที่ฝ่ายภรรยาจะเป็นผู้หาเงินมาจุนเจือครอบครัวได้มากกว่าสามี และไม่ใช่เรื่องแปลกที่พ่อบ้านอาจจะต้องมาปรุงอาหารหรือเลี้ยงลูก มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างสามีกับภรรยา เพื่อช่วยกันรับภาระงานอย่างเป็นธรรม

ขณะที่ความผสมปนเปของบทบาทของสมาชิกในครอบครัวมีมากขึ้น สมาชิกในครอบครัวก็เริ่มรักความเป็นอิสระและเรียกร้องความเท่าเทียมมากขึ้น การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของสมาชิกมักจะไม่ต้องการให้บุคคลอื่นมายุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของตนมากนัก การตัดสินใจจึงกลายเป็นเรื่องของบุคคลที่จะรับผิดชอบต่อผลได้ผลเสียเพียงผู้เดียว ผลที่ตามมาคือความเปราะบางของชีวิตครอบครัว ทั้งนี้เพราะเมื่อทุกฝ่ายต่างถือว่าตนเองมีอิสระและสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ โสภโงกที่จะยึดเหนี่ยวให้ครอบครัวจริงยั่งยืนจึงไม่เหนียวแน่นเหมือนสมัยก่อนที่ฝ่ายหญิงและลูกมักจะต้องโอนอ่อนผ่อนตามสามี ซึ่งเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวในที่สุด (สรุพล บริเส็ง, 2533 : น 12-15)

1.2 ประเทศมัลดีฟส์

1.2.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และประชากร

ประเทศมัลดีฟส์มีชื่อทางการว่า สาธารณรัฐมัลดีฟส์ (Republic of Maldives) มีเมืองหลวงชื่อเมืองมาเล ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะมาเล ประเทศนี้เป็นหมู่เกาะอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศศรีลังกา ประกอบด้วยเกาะปะการังเล็ก ๆ มากกว่า 2,000 เกาะ เกาะทุกเกาะมีเนื้อที่ไม่เกิน 5 ตารางไมล์ (13 ตารางกิโลเมตร) ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบต่ำ พื้นที่ของประเทศทั้งหมด 115 ตารางไมล์ (298 ตารางกิโลเมตร)

ประชากรของประเทศมัลดีฟส์มีประมาณ 202,000 คน (1989) ต้นกำเนิดของประชากรเข้าใจว่ามาจากเอเชียกลางมีสายเลือดอาหรับ

1.2.2 ภาษาและศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศนี้ใช้ภาษา ทิเวฮี (Divehi) เป็นภาษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาสิงหะ (Sinhalese) เป็นภาษาราชการและมีการใช้ภาษาอาหรับอยู่บ้าง สำหรับ

ศาสนาที่นับถือคือศาสนาอิสลาม (Sunni Moslem)

1.2.3 ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของมัลดีฟส์ขึ้นอยู่กับผลิตผลทางการเกษตร สินค้าออกที่สำคัญคือปลาแห้ง (ปลาบอนิโต) โดยส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ คือประเทศศรีลังกา นอกจากนี้ยังปลูกมะพร้าว มะม่วง มะละกอ กัญชง ส่วนข้าว อาหารประเภทเนื้อสัตว์ น้ำตาล เสื้อผ้า เคมีภัณฑ์ และสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ ต้องสั่งมาจากต่างประเทศ ผลิตผลทางด้านอุตสาหกรรมที่สำคัญคือ การผลิตเชือกมนิลา

1.2.4 ภาวะสังคม

ประเทศมัลดีฟส์เคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศโปรตุเกส ประเทศฮอลันดา (ดัตช์) และในปี พ.ศ. 2430 ก็ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ได้รับเอกราชเมื่อปี พ.ศ. 2508 มีผู้ปกครองประเทศ ในปี พ.ศ. 2511 ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบสาธารณรัฐ

1.3 ประเทศลาว

1.3.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และประชากร

ประเทศลาวตั้งอยู่ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คาบสมุทรอินโดจีน มีเนื้อที่ 91,428 ตารางไมล์ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศตะวันออกเฉียงเหนือและทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศพม่าและประเทศจีน
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศไทย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศเวียดนาม
- ทิศใต้ ติดต่อกับประเทศกัมพูชา

พื้นที่ประมาณร้อยละ 88 ของพื้นที่ประเทศลาวทั้งหมดปกคลุมไปด้วยป่าไม้ ประมาณร้อยละ 6.3 ของพื้นที่ทั้งหมดใช้ในการเกษตรกรรม เนื่องจากลาวมีฝนตกชุก ทำให้เกิดปัญหาสำคัญคือน้ำท่วม ซึ่งมีผลกระทบต่อการเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก ในปีหนึ่ง ๆ ฝนตกเฉลี่ยได้ประมาณ 2,000 ลูกบาศก์มิลลิเมตร

ประชากรของประเทศลาวมีประมาณ 3,923,000 คน (1989) ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 15.1 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรมากกว่าร้อยละ 60 ของประชากรทั้งประเทศอาศัยอยู่ตามจังหวัดชายแดนริมแม่น้ำโขง นอกจากคนลาวแล้วยังมีชาวเวียดนาม ชาวจีน ชาวอินเดีย และชาวเขาเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่ในประเทศนี้

ประชากรลาวโดยจังหวัดและเพศ (1985)

Population of Lao PDR by Province and by sex (1985)

Province	Total	Female	Percentage	
			by column	by row
Vientiane municipality	377,409	148,273	10.00	48.82
Phongsaly	122,984	63,059	3.45	51.27
Luang Namtha	97,028	50,593	2.76	52.14
Oudomsay	187,115	96,545	51.60	51.60
Bo Keo	54,925	28,565	1.56	52.00
Luang Prabang	295,475	149,273	8.16	50.51
Houa Phanh	209,927	105,181	5.75	50.10
Sayaboury	223,611	113,848	6.23	50.91
Xiengkhouang	161,589	80,978	4.43	50.11
Vientiane	264,277	131,705	7.02	49.83
Bolikhamsay	122,300	62,369	3.41	50.99
Khammouane	213,462	111,422	6.09	52.19
Savannakhet	543,611	279,755	15.30	51.46
Saravane	187,515	99,275	5.43	52.94
Sekong	509,092	6,252	1.43	51.56
Champassak	403,041	207,801	11.36	51.55
Attapeu	696,313	5,794	1.95	51.40
Total	3,584,803	1,827,688	100.00	50.984

Source : Official census figures.

ประชากรหญิงของลาวเฉลี่ยตามอายุ (1985)

Age Distribution of Female Population (1985)

Age* group	Total population	Percentage Total	Female	Percentage by column	Percentage by row
0-4	620,470	17.3	304,511	16.66	49.07
5-9	511,103	14.3	250,057	13.68	48.92
10-14	454,360	12.7	222,812	12.19	49.03
15-19	344,954	9.6	183,177	10.02	53.01
20-24	281,716	7.9	155,483	8.05	55.02
25-29	277,759	7.7	145,949	7.98	52.54
30-34	199,137	5.6	103,617	5.66	52.03
35-39	187,923	5.2	94,437	5.16	50.25
40-44	128,363	3.6	67,871	3.71	52.87
45-49	141,437	3.9	73,840	4.04	52.02
50-54	110,826	3.1	57,779	3.16	52.13
55-59	102,455	2.9	52,950	2.89	51.68
60-64	79,288	2.2	40,038	2.19	50.04
65-69	58,477	1.6	28,317	1.54	48.42
70-74	36,731	1.0	19,526	1.06	53.15
75 +	49,834	1.4	27,324	1.49	54.83
Total	3,584,803	100.0	1,827,688	100.00	50.98

Source : Official census figures.

(For every 100 males there are 104.01 females)

1.3.2 ภาษาและศาสนา

ประเทศลาวใช้ภาษาลาวเป็นภาษาราชการ นอกจากนี้ก็ยังใช้ภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ

ประชากรของลาวร้อยละ 50 นับถือศาสนาพุทธและ ร้อยละ 50 นับถือศาสนาของชนเผ่าต่าง ๆ

1.3.3 ภาวะเศรษฐกิจ

ลาวได้ปฏิรูประบบเศรษฐกิจโดยการใช้นโยบายเปิดประเทศ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อหวังเงินทุน เทคโนโลยี และพัฒนาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รัฐบาลลาวต้องการลงทุนเร่งด่วนใน 4 ด้านคือ การเกษตร การคมนาคม อุตสาหกรรมส่งออก และการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากน้ำ นอกจากนี้ก็ยังส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภค กิจการโรงแรมและการท่องเที่ยวซึ่งสามารถลงทุนเปิดกิจการได้ในเวลาอันสั้น

ด้านการค้าระหว่างประเทศของลาวก็เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศที่ค้าขายกับลาวได้แก่ ไทย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และสวีเดน

ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจของลาวก็เช่นเดียวกับประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายคือขาดการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ระบบราชการล่าช้าและขาดระเบียบปฏิบัติงานที่ทันสมัย การบริหารงานยังมีลักษณะเข้มงวดและแรงงานไม่มีประสิทธิภาพ

เศรษฐกิจของลาวดำเนินไปได้ด้วยความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ประเทศสหภาพโซเวียต เวียดนาม และกลุ่มประเทศสังคมนิยมในยุโรปตะวันออกได้ให้เงินและความช่วยเหลือคิดเป็นมูลค่าประมาณปีละ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากประเทศญี่ปุ่น สวีเดน ออสเตรเลีย เยอรมันตะวันตกและองค์การพัฒนาเศรษฐกิจของสหประชาชาติ (เอเซียรายปี, 2532 : น.140-141)

1.3.4 ภาวะสังคม

สังคมในประเทศลาวประกอบด้วยกลุ่มชนถึง 68 กลุ่ม มีกลุ่มที่สำคัญอยู่ 3 กลุ่ม คือ Lao Lum , Lao Theung และ Lao Sung แต่ละกลุ่มเคยมีวัฒนธรรมไม่เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง คือผู้หญิงมีฐานะด้อยกว่าผู้ชาย ผู้ชายจะเป็นผู้นำในบ้านและในสังคมเป็นผู้หา

เลี้ยงดูครอบครัว ผู้หญิงต้องพึ่งผู้ชาย และไม่ค่อยได้รับการศึกษา ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านทำงานบ้านดูแลบุตรและช่วยผู้ชายเพาะปลูก ปัจจุบัน หลังจากที่รัฐบาลได้ปฏิรูปเศรษฐกิจโดยการเปิดประเทศแล้ว รัฐบาลได้ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนเพิ่มขึ้นในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนทั่วไปพอใจ รัฐบาลได้ส่งสอนให้ประชาชนและนักเรียนมีความรักชาติ และระบบสังคมนิยม พร้อมทั้งรับเรื่องขยายการศึกษาเพื่อขจัดความไม่รู้หนังสือ ได้เร่งผลิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ได้ส่งนักศึกษาและข้าราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ส่งไปศึกษาต่อที่ประเทศสหภาพโซเวียต ยุโรปตะวันออก และฝรั่งเศส

1.4 ประเทศเวียดนาม

1.4.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และประชากร

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่บนชายฝั่งตะวันออกเฉียงของคาบสมุทรอินโดจีน ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือติดต่อกับประเทศจีน
- ทิศตะวันตกติดต่อกับลาวและกัมพูชา

พื้นที่ของประเทศเวียดนามมีลักษณะยาวและแคบ มีชายฝั่งทะเลยาวถึง 1,400 ไมล์ มีเนื้อที่ทั้งหมดเท่ากับกับประเทศนิวเม็กซิโกคือ 128,401 ตารางไมล์

ประชากรของประเทศเวียดนาม มีประมาณ 66,708,000 คน (1989) เป็นชาวเวียดนามร้อยละ 84 ชาวจีนร้อยละ 2 นอกจากนี้เป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

1.4.2 ภาษาและศาสนา

ประชากรชาวเวียดนาม ใช้ภาษาเวียดนาม (Vietnamese) เป็นภาษาราชการ นอกจากนี้ยังใช้ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษ อีกด้วย

ศาสนาที่นับถือกันมากในประเทศเวียดนาม คือ ศาสนานิกาย รองลงมาคือ ลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋า ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์

1.4.3 ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของเวียดนามหยุดชะงักมากกว่าศวรรษ เพราะนโยบายการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ล้มเหลว ราวกลางปี 1987 เวียดนามเริ่มปรับลดเศรษฐกิจเอกราช และเปิดประเทศต่อค้าทศนิยม ส่งเสริมการค้ากับทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการตั้งธนาคารพาณิชย์ขึ้นเป็นครั้งแรก

เวียดนามได้เปิดโอกาสให้ประเทศเกาหลีใต้ ไต้หวัน ญี่ปุ่น ฮังกอน ออสเตรเลีย และฝรั่งเศส เข้ามาลงทุนในประเทศ แต่เวียดนามยังขาดแคลนนักบริหารมืออาชีพ และผู้ที่มีความชำนาญพิเศษในงานพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจทำให้เศรษฐกิจของประเทศยังคงประสบกับปัญหาอย่างยาก นอกจากนั้น เวียดนามยังประสบกับปัญหาเงินเฟ้ออย่างหนัก และปัญหาอัตราการเพิ่มของประชากรสูง

1.4.4 ภาวะสังคม

เดิมสังคมพิตลของครอบครัวเวียดนาม มีผู้ชายเป็นใหญ่ในฐานะหัวหน้าครอบครัว ผู้ชายไม่ต้องทำงานแต่ออกคำสั่งให้ภรรยา ภรรยาห้อย ลูกสาวและคนใช้ทำงานแทน ผู้ชายมีสิทธิมีภรรยาได้หลาย ๆ คนตามแต่จะพอใจ ในขณะที่ผู้หญิงต้องซื้อสัตย์ต่อสามี

ในช่วงระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมา สังคมเวียดนามได้เปลี่ยนไปมีการปฏิรูปสังคม ผู้หญิงมีสิทธิเท่าผู้ชาย ในสังคมใหม่ผู้หญิงเวียดนามเป็นพลเมืองที่มีความสามารถ เป็นคนทำงาน เป็นภรรยา และเป็นแม่ มีสิทธิเป็นนาย มีสิทธิทำงานเทียบเท่าผู้ชายในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐศาสตร์ หรือวัฒนธรรม

1.5 ประเทศอินเดีย

1.5.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และประชากร

ประเทศอินเดียอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด 1,264,555 ตารางไมล์ (3,275,198 ตารางกิโลเมตร) พื้นที่ส่วนใหญ่ครอบคลุมคาบสมุทรอินเดีย อินเดียเป็นประเทศที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 7 ของโลก โดยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่างดังนี้

- ภาคเหนือ ติดต่อกับประเทศจีน เนปาลและภูฏาน

- ภาคตะวันออก ติดต่อกับประเทศพม่า บังกลาเทศและอ่าวเบงกอล
- ภาคใต้ ติดต่อกับมหาสมุทรอินเดีย
- ภาคตะวันตก ติดต่อกับประเทศปากีสถาน และทะเลอาหรับ

แม่น้ำสายสำคัญ ๆ ในอินเดียมีอยู่ 3 สายคือ แม่น้ำสินธุส์ แม่น้ำคงคา และแม่น้ำ
 พรหมบุตร มีที่ราบสูงที่สำคัญคือ ที่ราบสูงเดคคานและมีเทือกเขาที่สำคัญคือเทือกเขาหิมาลัย
 มียอดเขาเอฟเวอร์เรสต์ ซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในโลก ตั้งอยู่บนเทือกเขาแห่งนี้

ประชากรของอินเดียมีประมาณ 833,422,000 คน (1989) นับว่ามีประชากรมาก
 เป็นอันดับ 2 ของโลก แบ่งเป็นกลุ่มอินโด-อารยัน ร้อยละ 72 ดรಾವิดีเดียนร้อยละ 25
 และมองโกลอยด์ร้อยละ 3

ประชากรในประเทศอินเดีย เกิดจากการผสมปะปนกันระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ใน
 อินเดีย ถ้าพิจารณาลักษณะรูปร่าง วัฒนธรรม และภาษาแล้ว จะเห็นได้ว่า ประชากรใน
 ท้องถิ่นหนึ่งจะแตกต่างไปจากพลเมืองในอีกท้องถิ่น

จำนวนประชากรของอินเดียเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้เป็นปัญหาสำคัญที่มีผล
 สะท้อนถึงปัญหาเศรษฐกิจ องค์ประกอบที่ทำให้การเพิ่มของประชากรอินเดียเป็นปัญหาของ
 ประเทศ ได้แก่

- 1) เดิมประชากรของอินเดียมีจำนวนมากอยู่แล้ว เมื่อมีอัตราการเกิดเพิ่มประมาณ
 ร้อยละ 2.4 ต่อปี ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นไปอีกเฉลี่ยประมาณปีละ 10 ล้านคน
- 2) อินเดียขาดแคลนอาหาร รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศจำนวนมากเพื่อสั่ง
 อาหารมาจากต่างประเทศ
- 3) อัตราการเกิดทั่วประเทศไม่เท่ากัน อัตราเกิดสูงสุดส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณที่มี
 ประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น และเป็นพวกที่มีความมกดันทางเศรษฐกิจสูงสุดด้วย
- 4) อินเดียต้องใช้จ่ายเงินส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อให้มาตรฐาน
 กวาดำเนินชีวิตของพลเมืองสูงขึ้น

(สารบรรณโลก, 2525 : น. 454-5)

1.5.2 ภาษาและศาสนา

ในปี พ.ศ. 2474 ได้มีการสำรวจภาษาในประเทศอินเดียพบว่ามีถึง 141 ภาษา แต่ในปี พ.ศ. 2504 มีผู้สำรวจพบว่ามีภาษาในประเทศอินเดียถึง 826 ภาษา (ไม่รวมภาษาในปากีสถาน) ข้อมูลทั้งสองครั้งแตกต่างกันมาก ที่แน่นอนที่สุดคือมีเพียง 30 ภาษาเท่านั้นที่มีคนใช้มากกว่าครั้งล้าน นอกจากนั้นแล้ว เป็นภาษาที่มีคนใช้ไม่ถึงร้อยละ 2 ของประชากรทั้งหมด

ภาษาที่ใช้ในอินเดียมีเพียง 4 ตระกูลเท่านั้น ได้แก่

- 1) ภาษาตระกูลอินโด-อารยัน มีผู้ใช้ 254 ล้านคน
- 2) ภาษาตระกูลดราวิเดียน มีผู้ใช้ 72 ล้านคน
- 3) ภาษาตระกูลมันดา (Munda) มีผู้ใช้ 5 ล้านคน
- 4) ภาษาตระกูลอิราเนียน (Iranian และ ดาร์ดีค (Dardic) มีผู้ใช้ 4 ล้านคน

ปัจจุบันได้มีผู้นำภาษาดาร์ดีคไปรวมไว้ในภาษาตระกูลอินโด-อารยันแล้ว

รัฐบาลอินเดียใช้ภาษาฮินดี (Hindi) เป็นภาษาราชการและในปี พ.ศ. 2511

รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการอีกภาษาหนึ่ง

เดิมที่รัฐบาลอินเดียให้ใช้ภาษาฮินดีเป็นภาษาประจำชาตินั้น เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายที่จะยกเลิกการใช้ภาษาอังกฤษในโรงเรียน การยกเลิกการใช้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนนั้นมิทั้งผู้เห็นด้วยและผู้คัดค้าน

ผู้ที่คัดค้านการยกเลิกการใช้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนให้เหตุผลว่าจะเป็นการตัดผลประโยชน์จำนวนมหาศาลทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้วย ปัญหาเรื่องภาษาในอินเดียได้มีการอภิปรายอย่างรุนแรง จนในที่สุดรัฐบาลได้ประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติภาษาที่สอง

ศาสนาที่สำคัญในอินเดีย ได้แก่

- 1) ศาสนาฮินดูและศาสนาพราหมณ์ (Hinduism and Brahmanism) เป็นศาสนาที่คนอินเดียนับถือมากกว่าศาสนาอื่น ๆ คือประมาณร้อยละ 83.5% ของจำนวนประชากรทั้งหมด

โครงสร้างทางสังคมของศาสนาฮินดู มีระบบชนชั้นวรรณะรวมอยู่ด้วย โดยกำหนดชนชั้นวรรณะไว้ 4 ประเภทคือ

- วรรณะพราหมณ์ เป็นวรรณะที่สูงที่สุด มีอยู่ประมาณร้อยละ 7 ของชาวฮินดูทั้งหมด เป็นกลุ่มที่มีความรู้ทางศาสนาถือว่ามีอภิสิทธิ์มากที่สุด

- วรรณะกษัตริย์ ได้แก่ กลุ่มกษัตริย์ที่ปกครองบ้านเมือง

- วรรณะแพศย์ ได้แก่ พ่อค้า หรือช่างฝีมือ

- วรรณะศูทร ได้แก่ พวกคนใช้

วรรณะที่ต่ำที่สุด ได้แก่ พวกปัญจม (Panchamas) ชาวฮินดู

2) ศาสนาเชน

3) ศาสนาพุทธ ทั้งศาสนาพุทธและศาสนาเชน ไม่ยอมรับแนวการปฏิบัติทางศาสนาของพวกพราหมณ์ ไม่ยอมรับความเป็นอภิสิทธิ์ชนของวรรณะพราหมณ์ของศาสนาฮินดู แต่ยอมรับเรื่องกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด คำสอนที่สำคัญของศาสนาพุทธคืออริยสัจ 4

4) ศาสนาซิกข์

5) ศาสนาอิสลาม

6) ศาสนาคริสต์ชน

1.5.3 ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของอินเดียขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตร เป็นส่วนใหญ่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของอินเดียคือ ข้าว นอกจากนั้นยังผลิตปอ ฝ้าย และน้ำตาล เป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ยังมี สินแร่ และทรัพยากรด้านพลังงาน สินแร่ที่มีมากที่สุดคือแร่เหล็ก มีทรัพยากรด้านพลังงานที่สำคัญคือถ่านหินเป็นจำนวนมาก ส่วนสินแร่อื่นที่มีในอินเดีย ได้แก่ แร่แมงกานีสมีปริมาณการผลิตและการส่งออกสูงสุดแห่งหนึ่งในโลก แร่โครไมท์ และแร่แมกเนไซต์ก็เป็นแร่ที่สำคัญของอินเดีย

สินแร่ประเภทโลหะ เช่น ไมก้า อินเดียผลิตได้ประมาณ 9 ใน 10 ของปริมาณที่โลกผลิตทั้งหมด

แม้ว่าอินเดียจะมีสินแร่มากมาย แต่ไม่ได้ทำให้เศรษฐกิจของอินเดียดีขึ้น ทั้งนี้เพราะ

อินเดียมีประชากรเป็นจำนวนมาก มีอาชีพทางเกษตรกรรมเป็นหลัก รายได้ต่อหัวต่อปีของ
ของประชากรอยู่ในระดับต่ำมาก นอกจากนั้นอินเดียยังต้องเผชิญกับปัญหาชนชั้น ความแตก
ต่างของชนชั้นวรรณะนิยมประเพณี และภาษา ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในการพัฒนาเศรษฐกิจของ
ประเทศ

รัฐบาลได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจมาใช้ โดยมีเป้าหมายดังนี้

1) เพื่อเพิ่มรายได้ของประชากรต่อหัวให้สูงขึ้น โดยการเพิ่มผลผลิตภายในประเทศ
ทั้งหมดให้สูงขึ้น

2) เพื่อช่วยให้ประเทศชาติสามารถพึ่งตัวเองได้ โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับความไม่แน่นอน
ของการเกษตรกรรม

3) เพื่อช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยการส่งสินค้าออกให้มากขึ้น
และพยายามลดความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

4) เพื่อให้ประชากรมีโอกาสประกอบอาชีพ โดยการจัดหาคนงานให้เพียงพอกับ
ความต้องการ เพื่อลดปัญหาการว่างงาน

5) เพื่อขจัดความไม่เสมอภาค ในเรื่องรายได้ของบุคคลและสถานภาพทางสังคม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ เน้นหนักเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรม
ที่สามารถส่งเป็นสินค้าออกได้ นอกจากนี้ยังสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เช่น
งานประเภทหัตถกรรม เป็นต้น ส่วนด้านเกษตรกรรมก็ยิ่งเน้นให้มีการเร่งผลผลิตทางเกษตร
กรรมให้สูงขึ้น โดยจัดทำเป็นโครงการก่อสร้างระบบชลประทาน โครงการพัฒนาชุมชน
และโครงการปฏิรูปที่ดิน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจมีส่วนช่วยให้ ภาวะเศรษฐกิจของอินเดียดีขึ้น แต่อินเดียยังต้อง
การความช่วยเหลือจากต่างประเทศมากขึ้น เพื่ออุดช่องว่างระหว่างการนำเข้าและการ
ส่งออก และเพื่อชำระหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้น และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ระหว่างปี 1988-1991 รัฐบาลอินเดียได้ประกาศนโยบายการส่งออก-นำเข้า โดย
สนับสนุนสินค้าส่งออก 745 รายการ สำหรับการนำเข้าได้ เปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกที่จัด

ทะเบียนไว้แล้วนำเข้าสินค้าประเภททุนได้กว้างขวางขึ้น และรัฐบาลได้สนับสนุนให้มีการส่งออกอัญมณีเป็นพิเศษ

อินเดียพยายามขยายการค้ากับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (EEC) อินเดียได้รับประโยชน์จากการส่งออกมาก ประชาคมยุโรปกลายเป็นแหล่งส่งออกสินค้าไปยังอินเดียรายใหญ่ที่สุด

ในปี 1988 อินเดียกับ EEC ได้ขยายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม และเทคโนโลยี โดย EEC จัดตั้งศูนย์ข่าวสารทางเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมเทคโนโลยี ในการผลิตอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังร่วมมือ ในกิจการอื่น ๆ อีกหลายโครงการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอินเดีย (เอเชียรายปี, 2532 : น. 290)

1.5.4 ภาวะสังคม

หน่วยของสังคมที่สำคัญที่สุดในอินเดียคือ ครอบครัว ผลประโยชน์ของบุคคลทั้งครอบครัวมีความสำคัญเหนือกว่าผลประโยชน์ของแต่ละบุคคลในครอบครัว หน่วยของครอบครัวที่สำคัญที่สุดคือระบบครอบครัวร่วม (Joint Family) หมายถึงระบบครอบครัวขนาดใหญ่ มีผู้อาวุโสที่สุดฝ่ายชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ลักษณะการสืบทอดตระกูลเป็นแบบสืบสายเลือดทางบิดา ถ้าบุตรสาวในบ้านแต่งงานจะต้องอพยพไปอยู่กับครอบครัวของฝ่ายชาย

คนในวรรณะหนึ่ง ๆ อาจมีชื่อเสียงและมีอิทธิพลได้ ถ้าบุคคลนั้นร่ำรวย โดยเฉพาะมีที่ดิน มีการศึกษา มีอำนาจทางการเมือง และประกอบคุณงามความดีทางศาสนา ซึ่งมีผลทำให้บุคคลเหล่านั้นและครอบครัวมีอิทธิพลมากขึ้น การประกอบอาชีพไม่มีการจำกัดเรื่องวรรณะ สิ่งที่สำคัญในการกำหนดอาชีพคือการศึกษา

1.6 ประเทศอินโดนีเซีย

1.6.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และประชากร

อินโดนีเซียเป็นประเทศหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะใหญ่ ๆ 5 เกาะและหมู่เกาะเล็ก ๆ อีกประมาณ 30 หมู่เกาะ เกาะใหญ่ทั้ง 5 เกาะประกอบด้วย

- เกาะสุมาตรา เนื้อที่ประมาณ 280,000 ตารางไมล์

- เกาะกาลิมันตัน เนื้อที่ประมาณ 208,000 ตารางไมล์
(เฉพาะดินแดนของอินโดนีเซียในเกาะบอร์เนียว)
- เกาะสุลาเวสีของอินโดนีเซีย เนื้อที่ประมาณ 73,150 ตารางไมล์
- เกาะชวาของอินโดนีเซีย เนื้อที่ประมาณ 51.200 ตารางไมล์
เป็นเกาะที่อุดมสมบูรณ์และประชากรหนาแน่นที่สุด
- เกาะอิเรียนชยาของอินโดนีเซีย เนื้อที่ประมาณ 162,000 ตารางไมล์
เป็นชื่อใหม่ของอิเรียนตะวันตก

ประเทศอินโดนีเซีย แบ่งการปกครองเป็นเขตต่าง ๆ 27 จังหวัด เนื้อที่ส่วนใหญ่ ปกคลุมไปด้วยป่าดงดิบหนาแน่น ความอุดมสมบูรณ์ของดินเกิดจากลาวาของภูเขาไฟ

ประชากรของอินโดนีเซียมีประมาณ 187,726,000 คน (1989) ส่วนใหญ่เป็นชนชาติมาเลย์ จีน และอื่น ๆ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่บนเกาะชวา ซึ่งถือว่าเป็นดินแดนที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดในโลก

1.6.2 ภาษาและศาสนา

อินโดนีเซียใช้ภาษาบาฮาซา อินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) เป็นภาษาประจำชาติ นอกจากนี้ยังมีภาษาที่ใช้ในภูมิภาคต่าง ๆ มากกว่า 200 ภาษาชาวชวา ประมาณ 60 ล้านคน ใช้ภาษาซึ่งมีตัวอักษร ไวยากรณ์ และการออกเสียง แตกต่างไปจากภาษาอินโดนีเซีย

สำหรับศาสนานั้น ประชากรของอินโดนีเซียส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 88 นอกจากนั้นนับถือศาสนาฮินดู คริสต์ พุทธ และวิญญาณนิยมเป็นต้น

1.6.3 ภาวะเศรษฐกิจ

ในประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำของประเทศจะเห็นว่าเศรษฐกิจมีความสำคัญน้อยกว่าการเมือง เดิมอินโดนีเซียมีโครงสร้างเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรม ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมใหม่ ทำให้เศรษฐกิจของอินโดนีเซียไม่มีเสถียรภาพ เพราะยังขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เงินลงทุนไม่เพียงพอ ขาดแคลนวัตถุดิบและมีปัญหาอื่น ๆ อีกหลายประการ

ด้านเกษตรกรรมมีข้าวเป็นพืชหลัก นอกจากนั้นมี ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ฯลฯ ผลผลิตทางการเกษตรเป็นผลผลิตเพื่อการส่งออกของประชากรในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากจำนวนประชากรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

ปัจจุบันรัฐบาลอินโดนีเซียหันมาส่งเสริมการอุตสาหกรรมแปรรูปน้ำมันดิบเป็นผลผลิตอย่างอื่น (oil products) กับอุตสาหกรรมเปโตรเคมี ในขณะที่เดียวกันอินโดนีเซียยังส่งออกถ่านหิน ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามี ถ่านหินทั้งหมดประมาณ 1.73 พันล้านตัน

รัฐบาลอินโดนีเซียหวังว่าในช่วงสิ้นแผนพัฒนาประเทศแผนที่ 5 ในปี 1992 เศรษฐกิจของอินโดนีเซียจะเข้าระดับ "พัฒนา" ซึ่งหมายถึงอินโดนีเซียจะต้องนั่งมาการกู่ขึ้นมาชนใช้หนี้ต่างประเทศ ซึ่งประธานาธิบดีได้ยืนยันว่าจะไม่มีการผ่อนผันการชำระหนี้แน่นอน (เอเชียรายปี, 2532 : น. 104-5)

1.6.4 ภาวะสังคม

ประเทศอินโดนีเซียประกอบด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อชาติทำให้การดำเนินชีวิตประจำวัน และขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนดังกล่าวต่างกันไป ประชากรที่อาศัยอยู่ในตัวเมือง โดยเฉพาะในเมืองหลวงจะได้รับการศึกษาแบบตะวันตก ทำให้วิถีชีวิตแตกต่างจากชนกลุ่มอื่น ๆ มาก เป็นกลุ่มคนที่เบ็หน้าการศึกษาและประเพณีของตะวันตกมาใช้ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่ใช้แรงงาน ซึ่งยังใช้วิถีแบบเก่า

ประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบท ประมาณร้อยละ 85 ของประชากรทั้งหมด ดำเนินชีวิต โดยการนำเกษตรกรรมเป็นหลัก นักมานุษยวิทยาได้แบ่งชีวิตทางวัฒนธรรมของประชากรชาวอินโดนีเซียออกเป็น 3 แบบคือ

- 1) กลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่บนเกาะชวา และบาหลี ทำการปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ยึดมั่นอยู่กับแนวทางของศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ
- 2) กลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ตามบริเวณริมฝั่งทะเลของเกาะต่าง ๆ ดำเนินชีวิตโดยการประกอบอาชีพค้าขาย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม
- 3) กลุ่มชนชาวอินโดนีเซียที่มีความล้าหลังมาก อาศัยอยู่ตามบริเวณเทือกเขาใน ส่วนลึกของประเทศ ดำเนินชีวิต โดยการล่าสัตว์และเพาะปลูก

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชนอีกหลายเผ่าพันธุ์ โดยเฉพาะบนเกาะบอร์เนียวและเกาะอิเรียน ตะวันตก ที่ยังคงดำเนินชีวิตแบบมนุษยยุคโบราณ มีชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม ตามแบบของ มนุษย์ยุคแรก ๆ ต่อมารัฐบาลอินโดนีเซียได้เริ่มเข้าไปเปลี่ยนวิถีทางการดำเนินชีวิตของชน กลุ่มนี้ให้ดีขึ้น

กลุ่มชนมินังกาเบา คือกลุ่มชนที่มีเชื้อสายเดียวกับกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด และมีความสำคัญที่สุดของอินโดนีเซีย อาศัยอยู่ทางภาคใต้ของเกาะสุมาตรา สังคมของชาวมินังกาเบาเป็นสังคมที่ให้ผู้หญิงเป็นใหญ่ในครอบครัว การสืบทายาทและมรดกต้องสืบต่อมาทางฝ่ายหญิง บุตรชายในครอบครัวหนึ่ง ๆ มีฐานะเพียงสมาชิกคนหนึ่งในบ้านและสามีก็มีฐานะเป็นเพียงผู้อาศัยในบ้าน ถึงแม้ชาวมินังกาเบาจะนับถือศาสนาอิสลาม แต่ระเบียบทางสังคมที่ผู้หญิงเป็นใหญ่ก็มิได้เปลี่ยนไปจนถึงปัจจุบัน

ฐานะของสตรีอินโดนีเซีย แตกต่างไปจากประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามทั้งหลายสตรีชาวอินโดนีเซียยกเว้นบริเวณชนบทบางแห่งของเกาะสุมาตราตอนเหนือ จะไม่ใช้ผ้าคลุมหน้าและอยู่ประหนึ่งกับพวกผู้ชายได้อย่างเสรี กฎหมายที่ได้มาจากประเพณีทำให้สตรีอินโดนีเซียมีสิทธิในทรัพย์สินในกองมรดก รวมทั้งสิทธิในการหย่าร้าง ในประเทศอิสลามผู้ชายคนหนึ่งสามารถมีภรรยาได้สี่คน แต่ในอินโดนีเซียคงเป็นไปไม่ได้